

5.Sınıf Sosyal Bilgiler Konu Özetleri

2.Ünite : Kültür ve Miras
Konu : Kültürümüzü Tanıyalım

Toplum, insanların bir araya gelmesiyle oluşan bir bütündür. Bu bütünlüğü sağlayan temel etkenlerden biri de kültürdür. Kültürü oluşturan unsurlar bizlerin bir arada yaşamasını sağlamaktadır. İnançlarımız, ortak değerlerimiz, bayrak ve vatan sevgimiz, bayramlarımız; kültürümüzü zenginleştirmekte ve milli birliğimizi güçlendirmektedir. Kültürel unsurlar; milletin kaynaşmasını, dayanışmasını, birlik ve beraberlik içinde yaşamasını sağladığı için önemlidir.

Dini, milli veya mevsimlik bayramlarımız bir arada yaşamamıza katkı sağlayan kültürel öğelere örnektir. Ramazan ve Kurban Bayramı dini bayramlarımızdır. Dini bayramlarda aile bireyleri bayramlaşır; akrabalar, komşular, arkadaşlar ziyaret edilir. Büyükler ziyaret edilerek elleri öpülür. Bayramlarda sofralar kurulur, akraba ve komşularla bir arada yemekler yenilir. Birbirine dargın insanlar barışır. Uzun süre birbirini görmeye fırsat bulamayanlar bayramlarda birbirlerini ziyaret eder. Eve gelen misafirlere ikramlarda bulunulur. Bayramlarda kimsesiz çocukların kaldığı yurt ve yuvaları, yaşlıların kaldığı huzurevlerini ziyaret etmek, oralarda kalanların bayramını kutlamak da güzel bir davranıştır. Bayramlar toplumu oluşturan bireylerin ortak duygu ve düşüncelerle hareket etmesini sağlar. Birlik ve beraberliğimiz, sevgi ve saygı duyguları bayramlarda güçlenir.

Milli bayramlarımız, Kurtuluş Savaşı yıllarında kazandığımız başarıları simgelemektedir. Her yıl ülkemizde büyük coşkuyla kutlanan bu bayramlarda bir araya gelerek birlik ve beraberliğimizi milletçe gösterme imkanı buluruz. Bu günleri kutlarken ülkemizi düşman işgalinden kurtaran atalarımızın başarı ve kahramanlıklarını anarız. Bize emanet olarak bıraktıkları değerleri hatırlarız. Milli bayram günlerinde insanlar evlerine bayraklar asar. Öğrenciler sınıflarını süsler. Okullarda o günün anlam ve önemini belirten programlar düzenlenir.

Milli Bayramlarımız

- 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
- 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı
- 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü
- 30 Ağustos Zafer Bayramı
- 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı

Nevruz, her yıl 21 Mart tarihinde mevsimlik kutlanan bir bayramımızdır. Nevruz Bayramı "baharın müjdecisi" olarak bilinir. Nevruz "yeni gün" anlamına gelir. İlkbahar mevsiminin gelmesiyle havalar ısınmaya, ağaçlar çiçek açmaya ve toprak yeşermeye başlar. Nevruz'un, Anadolu'da ve Orta Asya'da köklü ve zengin bir kültürel geçmişi bulunmaktadır. İnsanlarımız bu bayramda birlik ve beraberlik içinde hareket eder. Nevruz bayramında insanlar bir arada halk oyunları oynar. Geleneksel yemekler yapılır, kıyafetler giyilir.

Hıdırellez, her yıl 6 Mayıs tarihinde kutlanan mevsimlik bir bayramımızdır. İnsanlar bu bayramı kutlamak için bir araya gelir, oyunlar oynar, yemekler yer ve sohbet eder.

Kız isteme, nişan ve düğün törenleri biz-leri bir araya getiren kültürel unsurlardır. Ülkemizin çeşitli yörelerinde bu törenlerde farklı uygulamalar görülse de tüm törenler ortak bir duygu ile gerçekleştirilir. Kız isteme törenlerinde erkek tarafının aile büyükleri kız tarafına misafir olur. Aileler birbirleriyle tanışır, kahveler içilir, sohbetler edilir. Evlenecek kişiler için ilerleyen zamanlarda gelenek ve göreneklere uygun nişan ve düğün töreni düzenlenir.

Ülkemizde, yirmi yaşına giren erkek Türk vatandaşları askere gitmekle yükümlüdür. Askerlik, kutsal bir görev olarak kabul edilir. Bu yüzden askere gidecek gençlere, asker uğurlama törenleri yapılır. Askere gidecek genç, davul ve zurna eşliğinde arkadaşları ile birlikte oynar, güzel vakit geçirir. Ülkemizin birçok yöresinde askere gidecek gençlere kınalar yakılır. Askerlik çağına gelen gençler büyüklerinin ellerini öper ve onlarla helalleşir.

Ülkemizin farklı yörelerinde düzenlenen şenlikler de insanların birlikte yaşamasını sağlayan, kültürel unsurlardandır. Türkiye'nin çeşitli yörelerinde düzenlenen geleneksel şenlikler vardır. Bu şenliklerde yarışmalar düzenlenir, oyunlar oynanır. Böylece insanlar birlikte eğlenir. Şenliklerin önemli bir kısmı yaz aylarında yapılır. Bu nedenle şenlikler memleketinden uzakta olan insanların buluşma noktası haline gelir.

Kültürel değerlerimizi yaşatmak ve onlara sahip çıkmak bizim için önemli bir görevdir. Bizleri bir araya getiren ve bizlere beraber hareket edebilme olanağı tanıyan bu değerleri iyi tanımalı, gelecek nesillerin de bu değerleri yaşamasına katkı sağlamalıyız.